



ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΜΕΝΗ ΡΩΣΙΑ

ΣΤΗΝ ΕΠΑΥΛΙ ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΪ

(Πώς την περιγράφει ένας Ρώσος Δημοσιογράφος)

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΙΞΕΩΣ

Η σιγήν σέ μιὰ μισρή κόμη τοῦ Σώμ. Ὁ ἐπιθεωρητὴς τὸν σχολῶν παρουσιάζεται ἕνα κοῦρι στὸ δῆμαρχο καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν συνοδεύῃ στὸ σχολεῖο. Ὁ δῆμαρχος ὑπακούει, θέλοντας καὶ μὴ, μὰ δὲν μπορεῖ νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἀγανάκτησή του καὶ ψιθυρίζει ἀνάμεσα ἀπ' τὰ δόντια του :

— Μὲ παρασώζεις αὐτὸς ὁ γαϊδαρός.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς τὸν ἀκούσει, μὰ ἔκανε τὸν ζουφὸ.

Ἔστερ ἀπὸ λίγο ἔφτασαν στὸ σχολεῖο. Ὁ ἐπιθεωρητὴς ἐξέτασε μερικὸς μαθητὰς πάνω σὲ γραμματικὸς κανόνες καὶ στὴ στίξη, ἐνῶ ὁ δῆμαρχος ζήτησε φρονιμαμένως ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά. Τότε ὁ ἐπιθεωρητὴς, χωρὶς νὰ χάσῃ καθόλου τὴν ἀταραξία του, ἐξάκολούθησε :

— Ἡ στίξη παίξει σπουδαῖο ρόλο στὸ γράψιμο. Μπορεῖ νὰ κινή μιὰ φράση νὰ ἔχῃ διαφορετικὰ σημασίες. Πρέπει νὰ βάζουμε στὴ θέση τους τὶς τελεῖες καὶ τὰ κόμματα. Θὰ σὰς φέρω τώρα κ' ἕνα παραδειγμα :

Σήκωσε ἕνα μαθητὴ στὸν πίνακα καὶ τοῦ ὑπάγορευε, γιὰ τὴ στίξη, τὴν ἐξῆς φράση :

— Ὁ ἐπιθεωρητὴς κόμμα λέει ὁ δῆμαρχος κόμμα εἶπε γαϊδαρός.

Κατάπληξη στὸ μαθητικὸ ἀκροατήριο.

Ὁ δῆμαρχος ἀοχίζει νὰ ταραξέται.

Καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς δὲν χάνει τὴν ψυχραιμία του.

Καὶ ἐξακολουθεῖ :

— Γράψε τώρα τὴν ἴδια φράση μὲ τὴ στίξη ὅπως πού θὰ σοῦ πῶ :

— Ὁ ἐπιθεωρητὴς λέει δύο τελεῖες ὁ δῆμαρχος, εἶπε γαϊδαρός.

Ἰλαρότης στὸ μαθητικὸ ἀκροατήριο.

Ψυχολουσία τοῦ δημάρχου !..

φία σὲ στίχους, τὴν «Τριανταφυλλιά καὶ Πεύκος» μὲ τὴν ὁποῖαν ἐξεκινῶνται τὸ ἐρωτικὸ ἐπιπέδιο τῆς ζωῆς του μὲ τὴ Μαρίαν. Ἴδου μερικὸ! στίχοι :

• Στὸν οὐρανὸν ἀγνάπητα κ' ἀπὸ καρδίας φωνάζω
• Ἐοῖς πουλιὰ ποῦτε ψηλά, ἐλάτε παρακάτω
κ' ὅποιο καρδιά ἔχει τραγὴ καὶ δυνατὰ τὰ νύχια
ἔς πνίξῃ τὸ ἀγόνιστο, τὸ ἄποιο γεράκι,
ποῦ τὴν καρδιά μου πλήρωσε μὲ τὰ φραμακερὰ του
τὰ νύχια, καὶ τὰ φύλλα μου τὰ μάδησε τοῦ ἔθμου
καὶ θ' ἀπομείνω ἄγραφο σὺν τὸν ἔσθρὸ τὸ βράχο !..
Καὶ κεῖ ἀκούγω βοῦητὸ, τραγὸς ἀητὸς χεῖμαί
κ' ἀρπάξει μὲ τὰ νύχια του τὸ ἄγριο γεράκι,
τὸ ὄρνις μὲς στίς ρηματίες, καὶ γλύτωσα ὁ μαθὸς !..

Κατὰ τὴ γνώμη τοῦ κ. Λάσκαρη τὸ τρίτο ἔργο τοῦ Μελισσιώτη, «Ἡ Καλιματιανή», εἶνε τὸ ἄριστόν του. Ἄν καὶ πῶς μιὰ ὑπόθεσι κοινοτάτη καὶ ἐξαντλημένη, κατ' ὅσον νὰ τὴν παρουσιάσῃ μὲ μορφὴ ἐντελῶς νέα : Δύο ἑρασταὶ ἀναγκάζονται, ἀπὸ οἰκογενειακὴ ἀπαιτήσι, νὰ χωρισθοῦν, καὶ ἡ κόρη πεθαίνει φθισικῇ. Τίποτε περισσότερο ! Ἄλλ', ἡ πλοχὴ, τὰ δραματικὰ ἐπιπεδία τοῦ ἔργου, ἡ φυσικότης του ἀπετέλεσαν μιὰ ἀκόμη ἐπιτυχία : Ἡ ἰδιὸ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἐλένης ἀσπαρὴ τοῦ ἀραβῶνος ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ μηιστήρος τῆς—λέγει ὁ κ. Λάσκαρης—καὶ ἡ εἴσοδος τῶν μουσικῶν ὁργάνων κατὰ τὴν σιγήν τοῦ θανάτου τῶν δύο ἐραστῶν, εἶνε σκληρὰ ἠγίους δραματικῆς δυνάμεως, ὑπερβανόντες τὰς γνώσεις τοῦ ἀγραμμάτων ποιητοῦ, οὗτος τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ὀφείλει εἰς τὴν ἔκτακτον τῆς ψυχῆς του δύναμιν καὶ τὴν ἀγὴν ἔμπνευσίν του.

Δώδεκα ἔτη μετὰ τὴν διάλυση τοῦ ἀραβῶνος του μὲ τὴν Μαρίαν Καρανασοπούλου, ὁ πιστὸς στὸν ἔρωτά του Πανάγος κατόρθωσε νὰ ὑπερβιβάσῃ τὰ ἐπιπέδια καὶ νὰ στεφανώθῃ τὴ Μαρίαν του. Ἡ ἡμέρα ἐγένει, ἔλεγες, ἦταν ἡ πιὸ εὐτυχισμένη τῆς ζωῆς του. Ἀλλὰ ἡ Μοῖρα δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ χαρῆ πολὺ τὴν εὐτυχία του. Ἐξῆς μῆνης μετὰ τὸ μνηστοσηματικὸ αὐτὸ γάμο, ὁ συγγραφεὺς τῆς «Χαίδως» πέθαινε στὴν ἀγαλιὰ τῆς Μαρίας του, ποῦ οἱ θεοὶ τῆς ἦταν σπαραγμὸς καρδίας. Ὁ Πανάγος Μελισσιώτης ἦταν ἕνας συμπάθετατος ἀντιπρόσωπος τῆς λαϊκῆς ψυχῆς καὶ ὡς τέτοιος ἐσφάρισε μὲ τ' ὄνομα του μιὰ θεατρικὴ ἐποχὴ.

Ὁ παλαῖος



Τὸ κτήμα τῆς Γισσιάνης Πολιάνης δὲν ἔπαθε καμιά ζημία ἀπ' τὴν ἐπανόσταση. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὸς κινδύνους οὐραρὰ, κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1919, νὰ γκομισθῇ ἀπὸ φανατικὸς ἐπαναστάτας ἱλαίτες, ποῦ τὸ εἶαν ἐπιτάξει. Μὰ ἐπιτήρη ἡ οὐβινικὴ Κυβέρνησις, καλ' ὑπόδειξιν τοῦ καλλιτέχνου ἐπιτρόπου τῆς Παιδείας Λουνατσάρου, κ' εἶται δὲν διεπράχθη αὐτὴ ἡ ἔκθεσι.

Ὁ οὐβινικὴ τῆς Ἰ. Ἰ. β. ε. ι. α., ἐποικεφθῆκε ὅλα τὰ δωμάτια τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἐπαύσεως καθὼς καὶ τὴν αἰθούσα Ρέμεινγερν, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ δακτυλογράφοι τοῦ Τολστόϊ ἔγραφαν στὴ μηχανὴ τὴν ἀλληλογραφία ποῦ εἶχε μ' ὅλον τὸν κόσμον. Ἐποικεφθῆκε καὶ τὸ αἶθουσα μὲ τὶς φωτογραφίες τῶν προσώπων τοῦ φιλοσόφου καὶ τὸ δωμάτιο ποῦ εἶνε κρηστὸ ἀπὸ φωτογραφίας καὶ δῶρα τῶν θαυμαστῶν τοῦ Τολστόϊ. Σὲ μιὰ γωνία αὐτοῦ τοῦ δωματίου βόσκεται καὶ τὸ τραπέζι πάνω ἀπὸ ὁποῖο ἡ στέγος τοῦ κώμοισα Σοφία Ἀνδρέεβνα ἀντέγραφε ἐφτά φορὰς, μὲ τὸ χεῖρ τῆς, τὸ τεράστιο μνηστοσημα «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη».

Τέλος, ὁ ἀνατοκοκίτης, περιγράφει μὲ κατανυκτικὴ οὐγκυγιὸ τὸ γραφεῖο τοῦ συγγραφέως, τὸ ὁποῖο διατηρεῖται ἀκόμα στὴν ἴδια κατάστασι ποῦ τ' ἀρῆκε ὁ συγγραφεὺς πρὶν γίγῃ ἀπ' τὸ πῆτι του. Σὲ μιὰ γωνία, βόσκεται ἡ κόρη, στὴν ὁποία ἔβρασαν τὸν Τολστόϊ διὰν ἦταν βόσφος. Τὸ χαμηλὸ οὐκρινὸ μὲρὸς στὸ γραφεῖο—ὁ Τολστόϊ ἤτανε μόνον καὶ καθότανε χαμηλά, γιὰ νὰ μὴ ἀναγκάζεται νὰ σκῆθῃ διὰν ἔγραφε—λές πὸς τὸν κρημίνε ἀκόμα γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του. Τὸ σκεδὸ τῆς «Αναοιόσεως» βόσκεται ἀκόμα κάτω ἀπὸ μιὰ γαλίνη βιτθία. Πάνω στὸ γραφεῖο εἶνε σκεμνὰ εἰς αὐτὸ γίσιτὰ γοδύματα ποῦ φτάσανε στὴ Γισσιάνη Πολιάνη μετὰ τὸ θάνατον τοῦ συγγραφέως, καὶ τὰ ὁποία ἡ οὐγκυγιὸν του δὲν τ' ἀνοίξει. Πάνω σ' ἕνα μικρὸ τραπέζι, εἶνε ἀκόμα ἀνοικτὸ ἕνα βιβλίον, στὴ σελίδα ποῦ διάβαζε ὁ Τολστόϊ τὴν προτεραιὰ τῆς φυγῆς του ἀπ' τὸ πῆτι του. Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶνε ἕνα αἰώνιο ἀριστοσημα, τὸ ὁποῖο ὁ Τολστόϊ διάβαζε τακτικὰ δύο-τρὶς φορὰς τὸ γῆρον : Ὁ Ἰ. Ἀ. δ. ε. λ. γ. οἱ. Κ. α. ο. α. μ. α. ε. ο. φ. τοῦ Νιστογιόδου.

Παρακάτω, ὁ δημοσιογράφος περιγράφει τὴν ὄχι ποῦ πῆρε ἡ Γισσιάνη Πολιάνη μετὰ τὴν ἐπανόσταση. Στὸ δωμάτιο ὅπου ἄλλοτε ἔμεναν ἡ κόκκος τοῦ Τολστόϊ, ἡ Ἀλεξάνδρα Ἀνδρέα, ἡ μεγαλύτερη κόρη του, μαζεῖται τώρα γῆρον ἀπὸ ἕνα μεγάλο τραπέζι ὅπου τοῖς ἰογάντες τοῦ χοροῦ καὶ τοῖς μαθαίνε γοδύματα. Ἡ δυνατὴ αὐτὴ γενναία δὲν ἐγκατέλειπε τὴ Ρωσσία μὲ τὴν ἐξοχίη τῆς ἐπαναστάσεως. Ποιτήριος νὰ μείνῃ στὸν τόπο ὅπου εἶχε μεγαλώσει, παρὰ ν' αὐτοεξορῆθῃ. Οἱ Μπλοκιστῖκοι δὲν τὴν ἐπέερασαν καθόλου. Ἀπειαντίας μάλιστα ἀπ' τὰ 1922, τὴ βοήθησαν νὰ μεταβάλῃ τὸ πῆτι τοῦ Τολστόϊ ὅς σχολεῖο ἐνοχίας γιὰ τοὺς νεογῶς Ρώσους προλεταριόους. Κ' εἶται οὐγὰ-οὐγὰ, ἡ Γισσιάνη Πολιάνη ἀπὸ ἐρωμητῆριον ἐξελίσσεται σ' ἕνα πολυθρόνον παιδαγωγικὸ κέντρο.

